

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5436/24
30.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Пећанац, адвокат из Смедерева, Омладинска 2, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Петар Петра Првог 2, адвокат из Смедерева и “Generali osiguranje Srbija” a.d.o. Beograd, са седиштем Нови Београд, Владимира Поповића 8, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог ББ изјављеним против пресуде Основног суда у Смедереву П 216/23 од 10.05.2024. године, у седници одржаној 30.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиоца и туженог ББ и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Смедереву П 216/23 од 10.05.2024. године у ставу првом у односу на туженог ББ и другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву П 216/23 од 10.05.2024. године у ставу четвртном изреке, тако што се обавезују тужени ББ из ... и “Generali osiguranje Srbija” a.d.o. Beograd, Novi Beograd да тужиоцу АА из ... солидарно исплате на име трошкова парничног поступка износ од 288.480,00 динара са законском затезном каматом од наступања извршења одлуке до исплате, у року од 15 дана од дана достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П 216/23 од 10.05.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па су обавезани тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете солидарно исплате износ од 544.000,00 динара и то за: претрпљене физичке болове износ од 160.000,00 динара, претрпљени страх износ од 120.000,00 динара, претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 184.000,00 динара и

претрпљене душевне болове због наружености износ од 80.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 10.05.2024. године до исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев за исплату износа преко досуђених у ставу првом изреке од укупно тражених износа и то на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове износ од 340.000,00 динара, претрпљен страх износ од 380.000,00 динара, претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ износ од 816.000,00 динара и претрпљене душевне болове због наружености износ од 220.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 10.05.2024. године до исплате.

Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да тужиоцу на новчане износе досуђене ставом првим изреке солидарно исплате законску затезну камату почев од 01.10.2014. године до 10.05.2024. године.

Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Тужилац је против наведене првостепене пресуде у ставу другом изреке и у делу одлуке о трошковима (став четврти изреке), како то произилази из жалбе, благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка (грешком наведено кривичног), погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени ББ је против наведене првостепене пресуде у ставу првом изреке, такође, благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је одговорио на жалбу туженог ББ.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења прописаним одредбом члана 386. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС", бр.72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана и то у делу одлуке о трошковима, а да је жалба туженог ББ неоснована.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1,2,3,5,7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се неосновано указује жалбама јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, 15.7.2005. године у ... у ул. ..., тужени ББ је заједно са ВВ и ГГ дошао до куће ДД од кога је ВВ требало да наплати дуг и убрзо након међусобне расправе, дошло је до опште туче у којој су поред поменутих лица учествовали и ЂЂ, као и тужилац АА. У једном тренутку, тужени ББ је ушао у путничко возило Opel Ascona рег. Озн. ..., које је било осигурано од

аутоодговорности код туженог осигуравајућег друштва у време штетног догађаја и истим кренуо у правцу у ком су се кретали тужилац и ВВ (тужилац је јурио ВВ), те је у једном моменту уочио како се тужилац окренуо, покушао је да кочи и избегне тужиоца, али није успео и возило је предњим бочним углом ударио тужиоца, оборио га на коловоз и тужилац је претрпео тешку телесну повреду. Наведеном приликом тужилац и тужени су чули женски глас који виче: "Пази кола", а возило којим је управљао тужени ББ се кретало ка тужиоцу. Тужилац је у моменту повређивања био окренут лицем ка наведеном возилу, а при томе се налазио на коловозу који је неасфалтиран, без ивичњака и тротоара намењеног за пешаке, односно пут се завршава парцелама у приватном поседу и не постоји место намењено за кретање пешака.

Поводом предметног догађаја вођен је кривични поступак против туженог ББ у вези извршења кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. става 3. у вези става 1. КЗ. Дана 05.07.2015. године донета је пресуда К 1202/12 од стране Основног суда у Смедереву којим је окривљени ББ оглашен кривим што се 15.07.2005. године око 16,45 часова у ... у ул. ... као учесник у саобраћају на путевима није придржавао саобраћајних прописа и тако угрозио јавни саобраћај да је довео у опасност живот и тело људи на тај начин што је управљо путничким возилом макре Opel Ascona, крећући се поменутом улицом брзином око 35 км/х из правца центра града ка ..., при чему своје возило у кретању није држао што ближе десној ивици коловоза и на толикој удаљености од ње да с обзиром на брзину кретања возила, услове саобраћаја и на стање и особину пута не угрожава друге учеснике у саобраћају, поступивши супротно члану 41. став 2. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима и није обратио пажњу на пешаке, који се налазе на коловозу противно одредбама члана 30. Закона о основама безбедности саобраћаја на путевима, иако је био свестан да својом радњом може учинити дело, али је олако држао да до тога неће доћи или да ће моћи спречити, па је предњим бочним десним углом ударио у пешака оштећеног АА из ... који је стајао уз десну ивицу коловоза у правцу ... и оборио га на коловоз, којом приликом је оштећени задобио тешку телесну повреду у виду прелома обе кости десне потколенице у горњем делу и то делимично попречни уздужни прелом са помаком дислокацијом, као и лаку телесну повреду у виду кожног дефекта - мекоткивни недостатак у пределу спољашњег глежња десног скочног зглоба, а окривљени је био свестан да је његово дело забрањено, чиме је учинио кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези члана 289. став 3. у вези става 1. КЗ, те је изречена условна осуда, којом је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и одређено да се иста неће извршити уколико окривљени за краће од једне године не учини ново кривично дело. Пресудом Вишег суда у Смедереву Кж1 63/15 од 11.09.2015. године преиначена је наведена пресуда, тако што на основу члана 422. став 1. тачка 3. КЗП према окривљеном ББ одбијена оптужба услед наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, а оштећени АА је упућен на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева.

Тужено осигуравајуће друштво је ван спора одбило захтев тужиоца за накнаду претрпљене штете.

Према налазу и мишљењу судског вештака др Владимира Тодоровића специјалисте за ортопедску хирургију и трауматологију од 26.12.2018. године тужилац је након задобијања повреде превезен у ургентни пријемни блок Опште болнице у Смедереву, где је након прегледа и снимања оперисан у ортопедском одељењу. Урађено је враћање коштаних одломака у нормалну позицију и учвршћавање истих металним апаратом и клиновима са спољашње стране потколенице, као и пресецање поткожног мишићног омотача са спољне стране десне потколенице у циљу омогућавања нормалне циркулације и спречавања других меких структура потколенице, због повећаног притиска изливене крви. Током оперативног захвата урађено је и одстрањење оштећеног дела коже у пределу десног скочног зглоба са спољне стране. Други оперативни акт урађен је 21.07.2005. године, када је са бутине узета кожа и пресађења на место постојећег дефетка коже у пределу спољног глежња десног стопала. Тужилац је био на болничком лечењу од 15.07. до 25.07.2005. године, постоперативни ток је био уредан, а метални апарат на потколеници носио је до марта 2006. године, када је скинут и постављен гипс имобилизација за ход, који је носио до потпуне санације прелома. Прелом десне потколенице претставља тешку телесну повреду, а дефект коже са спољне стране десног скочног зглоба који представља лаку телесну повреду те се ради збирно о тешкој телесној повреди. Тужилац је као последицу повреда трпео физичке болове јаког интензитета у трајању од 2 дана, средњег интензитета у трајању од 30 дана и слабог у трајању од 6 месеци. Умањење животне активности тужиоца износи 10%, а огледа се у немогућности бављења спортским играма, вожње бицикла. Тужиоцу је отежано учестало пењање и силажење степеницама и мердевинама, подизање и ношење већег терета, као и дужи ход нарочито на неравном терену. Са спољне стране десног скочног зглоба виде се кожни трансплант, који је у потпуности прихваћен димензија 8x5 цм без знакова одбацивања и запаљинских промена. На десној потколеници постоје четири тачкаста ожиљка, два у горњем и два у доњем делу, као последица апликације металних клинова. Узимајући у обзир локацију описаног наружења мишљење је вештака да је код тужиоца постоји наружење у лакој степену, при чему је вештак имао у виду старост тужиоца, као и да се не ради о делу тела које је стално изложен погледима околине већ само приликом ношења кратких панталона, а наруженост не изазива одбојност и згражавање околине, нити утиче на социјалне контакте, али изазива знатижељу и сажаљење околине.

Према налазу и мишљењу судског вештака неуропсихијатра др Миљане Ћирић од 26.12.2018. године, вештачење је обављено на основу података у списима предмета, медицинске документације и неуропсихијатријског прегледа. Утврђено је да се тужилац након што је осетио јак ударац и бол у пределу десне ноге уплашио и онесвестио, а следеће чега се сећа је да је био у ургентном пријемном блоку где му је саопштено да ће морати да се оперише, па се додатно уплашио. Тужилац је трпео примарни страх јаког интензитета у трајању од 1-2 минута, а након доласка свести секундарни страх јаког интензитета у трајању од 2 сата. Страх јаког интензитета трпео је укупно 3 сата, страх средњег интензитета 10 дана, а због неизвесности коначног исхода лечења наредних 6 месеци трпео сје трах слабог интензитета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, применом члана 154, 155,

173, 200, 277, 376, 380, 388, 390, 387, 941. став 1. Закона о облигационим односима, као и члана 23. Закона о безбедности саобраћаја на путевима првостепени суд је одлучио као у изреци побијане пресуде.

Ценећи истакнути приговор застарелости потраживања суд је нашао да се ради о потраживању на име накнаде штете која застарева за 3 године од када је оштећени сазнао за штету и лице које је штету учинило, односно 5 година од настанка штете. Суд је имао у виду да је поводом предметног догађаја вођен кривични поступак у коме је тужилац још у истражном поступку 18.10.2005. године истакао имовинскоправни захтев, што је довело до прекида застарелости. Спречавање наступања застарелости потраживања накнаде штете условљено је подношењем тужбе парничном суду од стране оштећеног у року од 3 месеца од дана правноснажности кривичне пресуде, а све у смислу члана 390 ЗОО. Пресудом Вишег суда у у Смедереву Кж1 63/15 од 11.09.2015. године одбијена је оптужба против туженог због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, а оштећени је упућен на парницу. Тужба у правној ствари поднета је 26.01.2015. године, пре правоснажног окончања кривичног поступка, па није истекао рок застарелости прописан одредбом члана 376, ЗОО. Такође, застарелост није наступила у односу на туженог као осигуравајуће друштво, имајући у виду да према одредби члана 380. став 5. ЗОО непосредни захтев оштећеног према осигуравачу застарева за исто време за које застарева његов захтев према лицу одговорном за штету, те се примењују одредбе о застарелости из члана 376, 388. и 390. ЗОО.

Првостепени суд налази да је током критичног сукоба који се догодио након што су тужени ББ и његова два пријатеља дошли код трећег лица, тужени сео у аутомобил и видевши куда се крећу тужилац и ВВ кренуо у њиховом правцу, имао је у виду да је коловоз неасфалтиран, да нема простора за кретање пешака, али своју вожњу није прилагодио условима на путу у конкретној ситуацији, односно могао је да предвиди препреке на путу, пред којима би моргао безбедно да заустави возило. Према одредбама члана 23. Закона о безбедности саобраћаја на путевима возач је дужан да обрати пажњу на пешаке који се налазе на коловозу, који ступају на коловоз или исказују намеру да ће ступити на коловоз. У моменту када је сео у аутомобил, тужени је видео где се налазе тужилац и ВВ, кренуо је у њиховом правцу и није возио на начин да је могао безбедно да заустави возило у случају наилажање на препреку. Тужени нису пружили доказе на основу којих би се могло закључити да је штета последица више силе, трећег лица или да је за штету искључиво крив оштећени. Тужени је приложио у току парнице налаз и мишљење судског вештака саобраћајне струке Слободана Крстовића, али овај доказ суд није могао да узме у обзир приликом одлучивања, с обзиром да је исти приложен противно одредбама члана 308. и 314. ЗПП, према којима постоји дужност странака да најкасније на припремном рочишту предложи доказе којима се потврђују чињенице које су изнели, док се у каснијој фази поступка могу износити нове чињенице и предлагати нови докази само уколико странке учине вероватним да без своје кривице нису могли да их изнесу, односно предложи на припремном рочишту. На питање суда, пуномоћник туженог је објаснио да је у ранијој фази поступка предлагао увид у кривичне списе, у ком поступку је било одређено саобраћајно вештачење, али да вештаци који су у том поступку

доставили налаз и мишљење нису имали у виду прави начин кретања тужиоца, који је утврђен тек саслушањем странака и сведока, те се ради о новим околностима. Међутим, увидом у списе предмета К 1202/12 утврђено је да су у предметном поступку овде парничне странке и сведоци саслушани закључно са 30.09.2016. године, па чак и да начин кретања тужиоца представља нову околност, иако није јер тужени у свом исказу од 24.12.2015. године изјавио да се тужилац непосредно пре контакта окренуо лицем ка возилу, тужени је био у обавези да извођење доказа саобраћајним вештачењем предлажи на рочишту одржаном 30.09.2016. године, што није учинио, нити је то учинио до рочишта 26.01.2020. године на коме је главна расправа први пут закључена, већ је то учинио тек уз жалбу на раније донету првостепену пресуду у овој парници. Из наведеног разлога, наведени доказ, који је предложен противно императивним законским одредбама суд, није узео у обзир.

По налажењу првостепеног суда тужено осигуравајуће друштво је дужно да накнади тужиоцу нематеријалну штету у складу са одредбама члана 897. и 941. ЗОО. Имајући у виду да је претрпљеној штети претходила општа туча у којој је учествовао и тужилац, који се у моменту задобијања повреде нашао на коловозу из разлога што је покушавао да сустигне треће лице, које околности указују на извесну немарност тужиоца према сопственим добрима и постојању његовог доприноса целокупном догађају, те да се тужилац у моменту саобраћајне незгоде налазио на коловозу, који није намењен за кретање пешака, постоји допринос тужиоца настанку штете од 20%, закључује првостепени суд.

Првостепени суд налази да у конкретном случају правична новчана накнада за претрпљене физичке болове износи 200.000,00 динара, претрпљени страх 150.000,00 динара, претрпљене душевне болове због 10% умањења животне активности 230.000,00 динара, а за претрпљене душевне болове због наружености 100.000,00 динара, те је применом утврђеног доприноса тужиоца настанку штете (20%) досудио новчане износе како је то наведено у ставу првом изреке, а одбио тужбени захтев како је то наведено у ставу другом изреке, а такође, одбијен је и захтев за затезну камату како је то наведено у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Апелациони суд налази да је првостепени суд, одлучујући о тужбеном захтеву за накнаду нематеријалне штете, чињенично стање релеватно за правилно пресуђење, потпуно и правилно утврдио, односно савесном и брижљивом оценом изведених доказа, сваког доказа засебно, као и свих доказа као целине и то – саслушањем парничних странака, сведока, читањем кривичних списа, налаза и мишљења судских вештака, на основу резултата целокупног поступка утврђене су битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву и суд је при томе навео јасне и потпуне разлоге, што све није доведено у сумњу наводима изјављених жалби. На правилно утврђено чињенично стање, правилно је примењено материјално право у погледу солидарне одговорности тужених за накнаду претрпљене нематеријалне штете и за донету одлуку су дати довољни и јасни разлози, које прихвата и овај суд као другостепени.

Неосновано се жалбом туженог ББ оспоравају утврђене чињенице у погледу основа одговорности овог туженог за штету коју је претрпео тужилац, као и досуђену

накнаду нематеријалне штете и примену материјалног права у конкретном случају, а такође, неосновани су и жалбени наводи тужиоца у погледу висине досуђене штете и утврђених чињеница које се односе на допринос тужиоца настанку штете, те примењено материјално право. Наиме, првостепени суд је правилном применом одредаба члана 8, 231, те члана 308. и 314. ЗПП оценом изведених доказа правилно и потпуно утврдио битне чињенице за одлуку о тужбеном захтеву тужиоца. Првостепени суд је, супротно жалбеним наводима туженог ББ, правилно закључио да приликом одлучивања није могао да узме у обзир налаз и мишљење судског вештака саобраћајне струке Слободана Крстовића, с обзиром да је исти приложен противно одредбама члана 308. и 314. ЗПП, а из разлога које прихвата и овај суд, с тим да се жалбеним наводима туженог ББ не доводи у сумњу такав закључак првостепеносуда.

Тakoђе, супротно изјављеним жалбама, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање у погледу претрпљених физичких болова, страха, претрпљених душевних болова због умањења животне активности и наружености, правилно одмерио висину правичне новчане накнаде за сваки вид нематеријалне штете у смислу члана 200. ЗОО и тужиоцу досудио накнаду имајући у виду и допринос тужиоца као оштећеног настанку штете, правилно примењујући члан 192. ЗОО на утврђено чињенично стање.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност утврђеног чињеничног стања и донете одлуке у ставу првом и другом изреке побијане пресуде, па нису посебно образлагани.

Међутим, основано тужилац у жалби оспорава решење о трошковима поступка садржану у ставу четвртом изреке побијане пресуде, с обзиром да је исто донета уз погрешну примену материјалног права. Наиме, у случају делимичног успеха тужиоца у спору за накнаду нематеријалне штете, као што је конкретно случај, трошкови поступка на име награде за рад адвоката и на име судске таксе одређују се према висини досуђеног износа накнаде. Тужилац има право на накнаду свих трошкова вештачења, независно од висине досуђене накнаде, уколико је вештачење било нужно. Имајући у виду наведено, као и одредбе члана 150, 153, 154. и 163. ЗПП, тужени су обавезни да тужиоцу солидарно накнаде трошак ангажованог адвоката: за састав тужбе 13.500,00 динара, за заступање на 9 одржаних рочишта по 18.000,00 динара и за приступ на 2 неодржана рочишта по 11.250,00 динара, затим трошак вештачења 21.000,00 динара и трошак судске таксе на тужбу и пресуду по 34.740,00 динара, што укупно износи 288.480,00 динара, све према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката важећој у време доношења одлуке, као и Таксној тарифи Закона о судским таксама важећој у време настанка таксене обавезе. Тужиоцу на досуђене трошкове припада и законска затезна камата почев од дана извршности пресуде до исплате применом члана 277. став 1. ЗОО у вези са чланом 324. истог закона.

Из изнетих разлога, применом одредбе члана 390. и члана 401. тачка 3. Закона о парничном поступку, одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Меланија Сантовац,ср.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић